

9. Інформаційно-аналітичні матеріали за 2007–2012 роки [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. – 2014. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat>

Стаття надійшла до редакції 28.02.2014

References

1. Hacker, J., Rehm, Ph., & Schlesinger, M. (2010). *Standing on shaky Ground: Americans' experiences with economic insecurity. Economic Security Index*. Retrieved from <http://voices.washingtonpost.com/ezra-klein/ESI%20report%20embargo.pdf>
2. The Ministry of Economy of Ukraine (2007). *On approving the methodology for the level of economic security of Ukraine determining*. Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0060665-07> (in Ukr.).
3. Mirko, N. V. (2009). *Research Methods for Financial Analysis (State) Entities. Visnyk Khmelnytskoho Universytetu (Herald of Khmelnytsky National University)*, 6, 268-272 (in Ukr.).

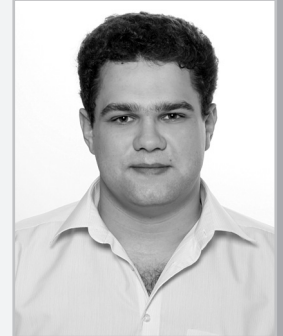
4. The Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013). *On approval of recommendations for the calculation of the economic security of Ukraine*. Retrieved from http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=38738

5. The National Bank of Ukraine (2007-2013). *Review of Economics of Ukraine for 2007-2012*. Retrieved from http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58127 (in Ukr.).
6. The State Statistics Committee of Ukraine (2009). *Statistical Yearbook of Ukraine for 2008*. Kyiv: SCSU (in Ukr.).
7. The State Statistics Service of Ukraine (2007-2012). *Statistical information for 2007-2012*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukr.).
8. The State Financial Inspection of Ukraine (2007-2012). *Statistical reports for 2007-2012*. Retrieved from <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index> (in Ukr.).
9. The Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2007-2012). *Informational materials for 2007-2012*. Retrieved from <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat> (in Ukr.).

Received 28.02.2014

УДК 336.71:311.17

Д. В. П'ятницький
аспірант, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,
Київ, Україна
piatnytskyi_dv@mail.ru

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ: ІНДИКАТОРИ І ЗВЕДЕНІ ІНДЕКСИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ

Анотація. У статті розглядаються показники, що характеризують стабільність фінансового сектору країни й окремих його сегментів, – індикатори фінансової стійкості (Financial Soundness Indicators, FSIs), які були запропоновані Міжнародним валютним фондом та активно впроваджуються сьогодні у практику багатьох держав світу. Докладно проаналізовано динаміку ключових показників базового і рекомендованого наборів, що дають оцінку стійкості депозитних установ банківської системи України. Наведено приклади застосування індикаторів FSIs для формування агрегованих індексів, які представляють інтегральні оцінки фінансової стабільності.

Ключові слова: індикатори фінансової стійкості, фінансова стабільність, інтегральні індекси.

Д. В. Пятницький

аспірант, Інститут економіки та прогнозування НАН України, Київ, Україна

**ОЦЕНКА ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ: ИНДИКАТОРЫ И
СВОДНЫЕ ИНДЕКСЫ В УКРАИНСКОЙ И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКЕ**

Аннотация. В статье рассмотрены показатели, характеризующие стабильность финансового сектора страны и отдельных его сегментов, – индикаторы финансовой устойчивости (Financial Soundness Indicators, FSIs), которые были предложены Международным валютным фондом и активно внедряются сегодня в практику многих государств мира. Детально проанализирована динамика ключевых показателей базового и рекомендательного наборов, позволяющих оценить устойчивость депозитных учреждений банковской системы Украины. Приведены примеры применения индикаторов FSIs для формирования агрегированных индексов, представляющих интегральные оценки финансовой стабильности.

Ключевые слова: индикаторы финансовой устойчивости, финансовая стабильность, интегральные индексы.

Dmytro Piatnytskyi

Post-Graduate Student, Institute for Economics and Forecasting of the Ukrainian National Academy of Sciences, Kyiv, Ukraine
26 Panas Myrny Str., Kyiv, 01011, Ukraine

**ASSESSMENT OF FINANCIAL STABILITY: INDICATORS AND COMPOSITE INDICES
IN UKRAINIAN AND INTERNATIONAL PRACTICE**

Abstract. The article is devoted to the parameters that characterize stability of the financial sector and its individual segments – financial soundness indicators (Financial Soundness Indicators, FSIs), which were proposed by the International Monetary Fund and are now being actively implemented in practice by many countries. Detailed analysis of the dynamics of key indicators that assess stability of the depository institutions in the Ukrainian banking system are presented from the 4th quarter of 2005 to the 3rd quarter of 2013. Monitoring indicators showed a decrease vulnerability of banks, including: regulatory capital to risk-weighted assets, nonperforming loans to total gross loans, return on assets, return on equity, foreign-currency-denominated loans to total loans, foreign-currency-denominated liabilities to total liabilities, customer deposits to total (non-interbank) loans, geographical distribution of loans to total loans. Examples of the FSIs indicators usage in order to form composite indices that represent the integrated assessment of financial stability are introduced.

Keywords: Financial Soundness Indicators; financial stability; composite indices.

JEL Classification: C43, E63

Постановка проблеми. Кризові явища, які негативно відбилися на розвитку більшості країн світу, засвідчили, що незалежно від рівня розвитку країни для кожної з них оцінка сильних та вразливих місць фінансових систем є актуальною частиною підготовки і проведення реформ, спрямованих на їх зміцнення. У цьому контексті відобра-

женням потреби в дослідженнях, на основі яких владні структури зможуть приймати оптимальні рішення, стала підготовка документів стосовно фінансової стабільності у країнах, що, своєю чергою, актуалізувало процеси моніторингу ситуації та змусило підняти планку вимог до якості даних.

Важливою складовою серед множини показників систем моніторингу стабільності фінансового сектору та окремих його сегментів є індикатори фінансової стійкості (ІФС). Запропоновані Міжнародним валютним фондом Financial Soundness Indicators (FSIs) – індикатори поточно-го здоров'я і міцності фінансових установ країни та їх контрагентів із сектору корпорацій і сектору домогосподарств – використовуються сьогодні в більшості країн світу [1]. Національний банк України на своїй веб-сторінці в Інтернеті також почав розміщувати значення ІФС для депозитних корпорацій. Однак відсутність в українській практиці публічних звітів про фінансову стабільність, як це практикується центральними банками багатьох держав світу, підкреслює необхідність фахового обговорення накопичених проблем, виділення вразливих точок у розвитку вітчизняної фінансової системи, що дає моніторинг показників ІФС.

Метою статті є аналіз тенденцій розвитку вітчизняної банківської системи в контексті виявлення загроз та впровадження в українську практику моніторингу фінансової стабільності шляхом використання індикаторів фінансової стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Власне ідея фінансової стабільності охоплює значно ширше коло секторів економіки та, відповідно, проблемних питань, які активно обговорюються у світовій економічній літературі. Нині дискусії продовжуються як із теоретичних, так і з практичних питань, зокрема у частині визначення джерел та каналів поширення нестабільності, ефективності засобів регулювання, можливостей стабілізаційної політики. Значний внесок у розробку концепції нестабільності внесли також роботи, присвячені необхідності моніторингових досліджень. Тут доречно згадати праці А. Деміргуч-Кунта, Е. Детрагіча, Т. Треселя (Demirguc-Kunt, Detragiache, & Tressel, 2006) [2], Р. Едвардса (Edwards, 2007) [3], М. Сіака, С. Манос, Тер Шаріфуддіна, К. Тінтчева (Cihak, Munoz, Teh Sharifuddin, Tintchev, 2012) [4], де, окрім проблем фінансової нестабільності, також показано роль міжнародних організацій у розробці індикаторів, які б могли використовувати науковці та практики в різних країнах світу.

Українські експерти активно досліджують фактори, що впливають на фінансову стабільність країни, проводять відповідні розрахунки для характеристики її рівня. Серед доробку вітчизняних фахівців, котрі активно розробляють теоретичні й методологічні підходи до оцінювання фінансової стабільності в Україні, варто назвати роботи Барановського О., Башлай С., Белової І., Белінської Я., Гаркуші Ю., Кармінського О., Кіреєва О., Коваленко В., Манцурова І., Міщенко В., Петрика О., Шаповалової М. [5–8]. Дослідження українських науковців та практиків, які сьогодні зосереджені переважно на проблемах банківської сфери, лежать у площині розвитку концепції фінансової стабільності, практична значущість якої полягає не тільки у визначенні ризиків, а й у забезпеченні умов ефективного функціонування банківських установ, здатності протидіяти шокам, виконання ними функцій наповнення економіки достатньою кількістю фінансових ресурсів.

Основні результати дослідження. Власне ідея розробки ІФС, що виникла після хвилі азійської кризи 1997 року, набула реальних обрисів з ініціативи МВФ у жовтні 1998-го року, коли на зустрічі 22 міністрів фінансів (G22) було наголошено на необхідності проведення моніторингу кон'юнктурних та структурних тенденцій на фінансових ринках з метою запобігання фінансовій нестабільності. Було рекомендовано використовувати макропруденційні індикатори (МРІ), які після опитування у країнах – членах МВФ сформували у 2001 році «базовий» і «рекомендований» набори індикаторів фінансової стійкості.

В основу вибору показників покладено відповідність шести критеріям: індикатори повинні покривати основні ринки та інститути, мати аналітичне пояснення, бути корисними, адекватними в більшості випадків, а не тільки для однієї країни, відзначатися доступністю, містити максимум інформації з обмеженого переліку показників. У резуль-

таті було затверджено 39 індикаторів і розроблено спеціальний документ – Керівництво з розрахунку ІФС (Compilation Guide for Financial Soundness Indicators), який мав сприяти впровадженню розрахунків ІФС, підвищувати зів'язаність даних між країнами, допомагати експертам, котрі здійснюють нагляд за фінансовими системами на національному та міжнародному рівнях [9–10]. Після успіху пілотного проекту 2006 року, в якому було задіяно майже 60 країн, від 2007 року індикатори фінансової стійкості почали публікувати на регулярній основі.

Поштовхом до розвитку ІФС стало, окрім визнання важливості інформації, що характеризує фінансову стабільність країни, реалізація МВФ і Світовим банком з 1999 року програм оцінки фінансового сектору (The Financial Sector Assessment Program, FSAP), призначених для виявлення сильних сторін та вразливих місць національних фінансових систем. У документах FSAP під час розробки відповідних заходів політики використовували ІФС, які склалися на існуючих у країнах базах даних. Джерелом базових рядів даних слугувала внутрішньо узгоджена фінансова звітність, яка дотепер спирається на «Систему національних рахунків» і перелік пов'язаних із нею документів, зокрема «Керівництво з грошово-кредитної та фінансової статистики» (МВФ, 2000), а також Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) і Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

За підтримки інших міжнародних організацій, таких як Світовий банк, Банк міжнародних розрахунків (Bank for International Settlement), ОЕСР (Organization for Economic Cooperation and Development, OECD), Європейського центрального банку (ECB), експерти МВФ активно вдосконалюють методологію розрахунків ІФС. Наприклад, у 2007 р. під час розробки основ формування даних для ІФС експерти поставили на обговорення нові питання, які виходили за рамки вже затверджених вимог. При цьому, по-перше, наголошено, що система має бути гнучкою, спроможною для подальшого розвитку в майбутньому, по-друге, рекомендовано включити додаткові ряди даних (зокрема, інформацію про умовні зобов'язання і вартість активів, переведених у структури цільового призначення), щоб задовольнити потреби аналізу фінансової стійкості; по-третє, підкреслено, що система, наскільки це можливо, повинна спиратися на статистичні запити міжнародних та регіональних установ і брати до уваги їхні вимоги [1; 10].

Сьогодні, як зазначають експерти МВФ, індекси фінансової стійкості є тільки одним із вихідних елементів аналізу. Істотного значення набувають також: 1) показники, що дають більш широкую картину економічної і фінансової ситуації (наприклад, ціни активів, зростання кредиту, ВВП та його компонент, рівень інфляції і стан зовнішньоекономічної позиції); 2) нормативно-правові основи та система регулювання економіки (особливо оцінки відповідності й виконання міжнародних стандартів); 3) результати стрес-тестів; 4) структура фінансової системи і міцність фінансової інфраструктури [1; 10]. За такого підходу ІФС доповнюють використання систем раннього попередження кризи, сприяють прозорості та порівнянності даних у міжнародному вимірі.

Перелік показників базового і рекомендованого наборів ІФС свідчить, що головна увага зосереджена на аналізі фінансового стану та вразливості депозитних установ. До базових індикаторів включено показники, що характеризують: достатність капіталу, якість активів, прибуток і рентабельність, ліквідність та чутливість до ринкових ризиків. Якщо подивитися на динаміку індикаторів, що відображає достатність капіталу, наприклад, співвідношення регульованого капіталу і зважених за ризиком активів, розрахованих експертами МВФ для групи країн СНД та Грузії (табл. 1), то можна побачити, що Україна після кризи 2008 року тримає відповідний показник на вищому рівні (тобто здатність своєчасного розрахунку за своїми зобов'язаннями у банків зростає, збільшився рівень переключення ризиків від кредиторів/вкладників на власників банків).

Таблиця 1
Співвідношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів

Країна	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Вірменія	33,7	34,9	30,1	27,5	28,4	22,2	18,3	16,8
Республіка Білорусь	22,7	24,4	19,3	21,8	19,8	20,5	24,7	23,3
Грузія	17,5	20,6	16,0	13,9	19,1	17,4	17,1	17,0
Казахстан	14,9	14,8	14,2	14,9	-8,1	17,9	17,3	17,4
Киргизія	-	-	31,0	32,6	33,5	31,0	30,3	н.д.
Молдова	27,2	27,9	29,1	32,2	32,1	30,1	30,4	25,2
Російська Федерація	16,0	14,9	15,5	16,8	20,9	18,1	14,7	14,6
Таджикистан	-	-	21,3	29,2	30,0	26,3	25,3	н.д.
Узбекистан	-	-	23,8	23,2	23,4	23,4	24,2	24,3
Україна	15,0	14,2	13,9	14,0	18,1	20,8	18,9	18,0

* Станом на: березень – РФ, червень – Казахстан, Україна, Узбекистан, липень – Білорусь, Грузія, Молдова.

Джерело: Складено за даними Міжнародного валютного фонду [1]

Серед показників ІФС, що характеризують якість активів, – відношення недіючих кредитів до сукупних валових кредитів. У щоквартальній динаміці цього індикатора (рис. 1) чітко видно реакцію українських банків на заходи НБУ, спрямовані на покращення якості кредитних портфелів банківських установ: після дуже високої частки проблемних кредитів у 2006 р. (майже 60%) їхній рівень стабілізувано на позначці у 13,8% (за даними 2013 р.).

Ефективність діяльності банківської системи показано на рис. 2, де динаміка норми прибутку на активи та капітал свідчить про значні втрати банків під час кризи й про тривалий період відновлення: значення ІФС починаючи від I кв. 2009 р. і до IV кв. 2011 р. є від'ємними.

Із рекомендованого набору індикаторів фінансової стійкості, що розраховуються для депозитних установ, важливими для України вважаються показники, які характеризують кредитну активність банків. Серед цих показників доречно виділити два взаємопов'язаних: відношення валютних кредитів до сукупних кредитів та відношення валютних зобов'язань до сукупних зобов'язань.

Важливість моніторингу даних ІФС обумовлена значними ризиками, які виникають унаслідок нездатності позичальників обслуговувати свої зобов'язання, що виражені в іноземній валюті, через її відсутність або девальвацію гривні. За недостатніх ресурсів іноземної валюти зростання їх активності в сегменті валютного кредитування збільшує у банків небезпеку збитків, пов'язаних із коливаннями валютного курсу [5]. Динаміка наведених індикаторів (рис. 3) свідчить, що у IV кв. 2008 р. такі загрози були реальними: частка кредитів в іноземній валюті в загальній структурі наданих банками кредитів була на рівні 60%, і тільки втручання НБУ і заборона валютного кредитування покращили ситуацію – у III кв. 2012 р. їхня частка дорівнювала 39,5%, тоді як зобов'язання в іноземній валюті становили 50% сукупних зобов'язань.

Серед нагромаджених проблем, які формували ризики для функціонування українських банків у період нестабільності 2008–2010 рр., варто відзначити негативну тенденцію до зниження співвідношення депозитів клієнтів та сукупних кредитів. Під час аналізу ІФС порівнюється «стійка» депозитна база і валові позики (за винятком міжбанківських): зниження їх співвідношення свідчить про те, що існує більша залежність від нестійких коштів для покриття неліквідних активів у портфелі банків, а за нестачі ліквідності ризик неліквідності стає вищим [5]. Динаміка цього індикатора фінансової стійкості на часовому проміжку 2005–2012 рр. показує, що найбільш гострою ситуація була у I кв. 2009 р., коли співвідношення депозитів клієнтів до сукупних кредитів становило лише 43%, на кінець 2012 р. ситуація стабілізувалась на рівні 66% (рис. 4).

У разі посилення нестабільності на світовому фінансовому ринку про зростання ризиків можна дізнатися, проаналізувавши динаміку змін географічного розподілу наданих кредитів. Співвідношення кредитів за географічною ознакою та сукупних валових кредитів відображає розподіл валової суми позик за регіональними групами країн і дає змогу відстежити кредитний ризик, на який наражає банки певна група країн, а також допомагає оцінити вплив несприятливих подій у таких країнах на вітчизняну фінансову систему [5]. Аналіз структури наданих кредитів у географічному вимірі за 2005–2012 рр. дає підстави зроби-

ти висновок, що ризик впливу якоїсь конкретної країни чи групи країн на банківську систему України є незначним: питома вага кредитування внутрішньої економіки є стабільно високою – на рівні 97–98%, частка наданих кредитів нерезидентам була найвищою у III кв. 2009 р. і становила 5,32% (за рахунок збільшення кредитів країнам із розвинутою економікою). На кінець 2012 р. частка кредитування нерезидентів країн із розвинутою економікою та країн, що розвиваються, не перевищує навіть 2,23%, що свідчить про низьку загрозу фінансовій стійкості банківських установ у контексті ризиків регіонального впливу.

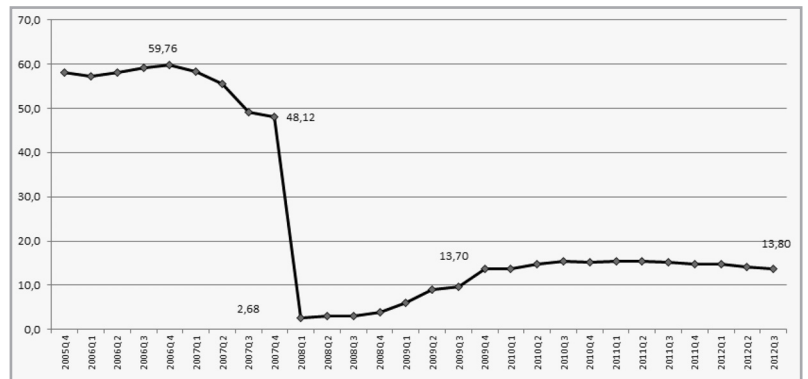

Рис. 1. Співвідношення недіючих кредитів до сукупних валових кредитів

Джерело: Складено за даними НБУ [11]

Слід зазначити, що у світовій практиці дослідження кризових явищ питання кількісного визначення періоду фінансової нестабільності вже давно вирішується через побудову агрегованих (компонентних) індексів, до формування яких часто включаються індикатори фінансової стійкості (FSIs). Серед прикладів – Індекс фінансового

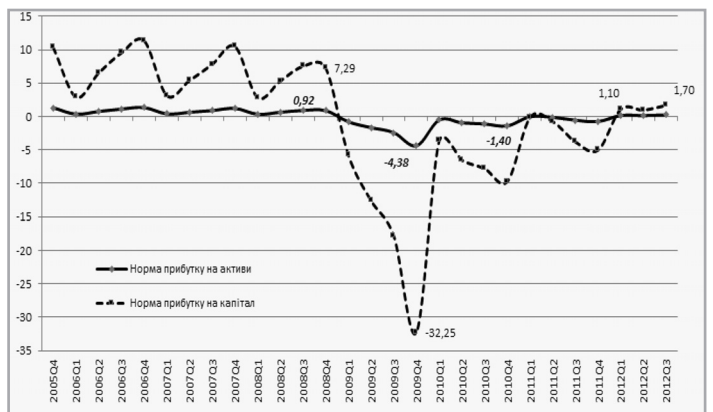

Рис. 2. Прибутковість активів та капіталу

Джерело: Складено за даними НБУ [11]

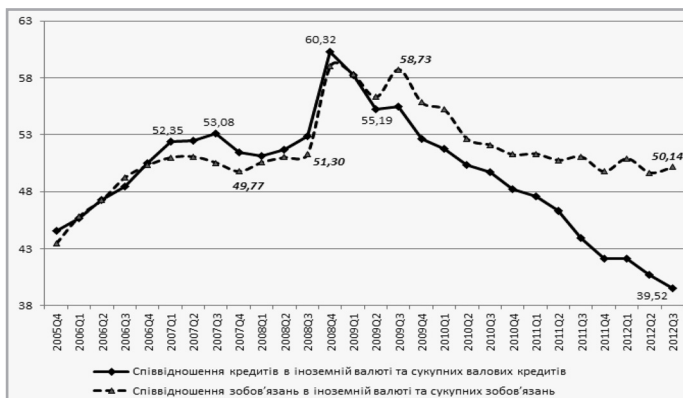

Рис. 3. Динаміка співвідношення кредитів в іноземній валюті та сукупних валових кредитів і зобов'язань в іноземній валюті та сукупних зобов'язань

Джерело: Складено за даними НБУ [11]

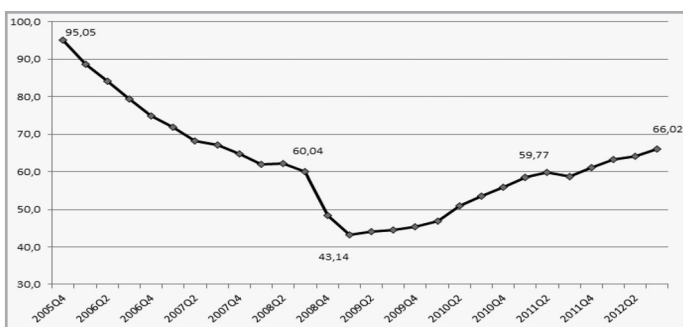

Рис. 4. Співвідношення депозитів клієнтів та сукупних валових кредитів (крім міжбанківських)

Джерело: Складено за даними НБУ [11]

розвитку (Financial Development Index – FDI), розроблений експертами в рамках досліджень Всесвітнього економічного форуму. Агрегована характеристика рівня фінансового розвитку країн подається через аналіз 7 субіндексів, що характеризують: інституційне середовище, бізнес-середовище, фінансову стабільність, банківські фінансові послуги, небанківські фінансові послуги, фінансові ринки, фінансовий доступ [12]. Третю з цих складових – фінансову стабільність – представлено через стабільність валюти, банківської системи та ризик кризи суверенного боргу. До множини 16 показників, які описують фінансову стабільність, включено індикатори фінансової стійкості банків (табл. 2).

Українські дослідники, зокрема Белова І. та Башлай С., з метою оцінки ймовірності настання нестабільності представили свою інтегральну оцінку [6], використавши 15 індикаторів ІФС, розрахованих фахівцями НБУ. Результати засвідчили, що навіть за спрощеного підходу – врахування сукупності показників, за якими перевищено поріг (середній рівень за період розрахунків) – динаміка

зведеного індексу дає наочне уявлення про розгортання періоду фінансової нестабільності у 2008–2012 рр.

Висновки. Індикатори фінансової стійкості МВФ, що дають змогу здійснювати моніторинг розвитку банківського сектору, є важливим інструментарієм діагностики ризиків та основою вироблення заходів із запобігання їхнім наслідкам. Для України активне впровадження ІФС у практичну діяльність є реальним кроком до розбудови системи оцінки стійкості вітчизняної фінансової системи.

Література

1. The Financial Soundness Indicators [Electronic resource] / International Monetary Fund. – Washington, 2014. – Accessed mode: <http://fsi.imf.org/fsitables.aspx>
2. Demircuc-Kunt A. Banking on the Principles: Compliance with Basel Core Principles and Bank Soundness / Asli Demircuc-Kunt, Enrica Detragiache, and Thierry Tresselt // World Bank Policy Research Working Paper. – 2006. – No 3954. – P. 3–33.
3. Edwards R. W. Financial Soundness Indicators: Experience with the Coordinated Compilation Exercise and Next Steps: Background Paper / Robert W. Edwards // IMF Working Paper WP 101807. – Washington : International Monetary Fund, 2007. – Accessed mode : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2008/02/pdf/text.pdf>
4. Cihak M. Financial Stability Reports: What Are They Good For? / Martin Cihak, Sonia Munoz, Shakira Teh Sharifuddin, and Kalin Tintchev // IMF Working Paper WP/12/1. – Washington : International Monetary Fund, 2012. – P. 4–32.
5. Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи : Інформаційно-аналітичні матеріали ; за ред. д.е.н., проф. В. І. Міщенко, к.е.н., доц. О. І. Кіреєва, к.е.н. М. М. Шаповалової. – К. : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 97 с.
6. Белова І. Визначення фінансової стабільності України / І. Белова, С. Башлай // Вісник НБУ. – 2013. – № 7. – С. 25–31.
7. Коваленко В. Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи / В. Коваленко, Ю. Гаркуша // Вісник НБУ. – 2013. – № 9. – С. 35–40.
8. Стійкість фінансових ринків України та механізми її забезпечення / [О. І. Барановський, В. Г. Барановська, С. О. Бублик та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук О. І. Барановського; НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2010. – 492 с.
9. Financial Soundness Indicators: Compilation Guide [Electronic resource] / International Monetary Fund. – Washington, D.C., 2006. – Accessed mode : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/index.htm>
10. Показатели финансовой устойчивости. Руководство по составлению. – Вашингтон : Международный валютный фонд, 2007. – 312 с.
11. Індикатори фінансової стійкості [Електронний ресурс] / Національний банк України. – К. : НБУ, 2014. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575
12. The Financial Development Report 2012 [Electronic resource] / World Economic Forum, USA Inc. – 2012. – Accessed mode : www.weforum.org

Стаття надійшла до редакції 24.02.2014

References

1. International Monetary Fund (2014). *The Financial Soundness Indicators*. Retrieved from <http://fsi.imf.org/fsitables.aspx>
2. Demircuc-Kunt, A., Detragiache, E., & Tresselt, T. (2006). Banking on the Principles: Compliance with Basel Core Principles and Bank Soundness. *World Bank Policy Research Working Paper 3954*.
3. Edwards, R. W. (2007). Financial Soundness Indicators: Experience with the Coordinated Compilation Exercise and Next Steps: Background Paper. *IMF Working Paper WP 101807* Washington, D.C.: International Monetary Fund.
4. Cihak, M., Munoz, S., Teh Sharifuddin, S., & Tintchev, K. (2012). Financial Stability Reports: What Are They Good For? *IMF Working Paper WP/12/1*. Washington, D.C.: International Monetary Fund.
5. Mishchenko, V. I., Kireev, O. I., & Shapovalova, M. M. (Eds.) (2005). *Organizational and methodical approaches to the implementation of the NBU assess the stability of the financial system* (Informational materials). Kyiv: Research Center National Bank (in Ukr.).
6. Belova, I., & Bashlay, S. (2013). Defining Financial Stability of Ukraine. *Visnyk NBU (National Bank Bulletin)*, 7, 25-31 (in Ukr.).
7. Kovalenko, V., & Garkusha, Yu. (2013). Theoretical and methodological approaches to the assessment of the financial stability of the banking system. *Visnyk NBU (National Bank Bulletin)*, 9, 35-40 (in Ukr.).
8. Baranovskiy, O. I. (Ed.), Baranovska, V. G., & Bubylyk, Ye. O. (2010). *The stability of the financial markets of Ukraine and its mechanisms to ensure*. Kyiv: Institute for Economics and Forecasting Ukrainian National Academy of Sciences (in Ukr.).
9. International Monetary Fund (2006). *Financial Soundness Indicators: Compilation Guide*. Washington, D.C.: IMF.
10. International Monetary Fund (2007). *Financial Soundness Indicators: Compilation Guide*. Washington, D.C.: IMF (in Russ.).
11. National Bank of Ukraine (2014). *The Financial Soundness Indicators. Statistics*. Retrieved from http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575 (in Ukr.).
12. World Economic Forum, USA Inc. (2012). *The Financial Development Report 2012*. Retrieved from www.weforum.org

Received 24.02.2014

Таблиця 2
Динаміка Індексу фінансового розвитку України, 2009–2012 рр.

Показник	2009	2010	2011	2012
Індекс фінансового розвитку	53	53	54	59
<i>Кількість країн у групі</i>	55	57	60	62
Бальна оцінка (1–7)	2,7	2,8	2,6	2,6
<i>Складова 3: Фінансова стабільність</i>	3,2	3,1	2,9	3,1
Стабільність валюти	3,3	2,5	2,2	2,6
Стабільність банківської системи	3,9	4,3	3,9	4,0
3.07 Частота банківських криз	3,5	3,5	3,5	3,5
3.08 Індикатори фінансової стійкості	2,0	1,0	1,0	2,0
Ризик кризи суверенного боргу	2,2	2,2	2,2	2,6

Джерело: Складено за даними Всесвітнього економічного форуму [12]